

NOTAT

Hovedelementerne i det nye kontanthjælpssystem

06-06-2025

Regeringen vedtog den 17. december 2024 et lovforslag, som udmønter aftale om *"Nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst"* fra oktober 2023. Dette notat beskriver hovedelementerne i det nye kontanthjælpssystem, som trådte i kraft 1. januar 2025, og får virkning 1. juli 2025.

Indførelse af et nyt og enklere kontanthjælpssystem

De nuværende ydelser i kontanthjælpssystemet afskaffes og erstattes af én kontanthjælp. Det vil sige, uddannelseshjælp, selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse (SHO-ydelser), som ydes til borgere, som ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravene, falder bort. Fremover vil der kun være én ydelse, som hedder kontanthjælp.

Kontanthjælpen vil fremadrettet udgøre et månedligt beløb med én af følgende satser. Satserne er angivet i 2025-niveau.

- *En mindstesats* (6.789 kr. pr. måned) som ydes til borgere, som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i lov om aktiv socialpolitik. Niveauet for mindstesatsen svarer til SHO-ydelserne for enlige ikke-forsørgere.
- *En grundsats* (7.205 kr. pr. måned) der ydes til unge under 30 år. Formålet med satsen er at tilskynde unge uden uddannelse til at tage en uddannelse. Satsen svarer til S.U-niveau.
- *En forhøjet sats* (12.498 kr. pr. måned) der ydes til borgere fyldt 30 år. Unge fyldt 25 år, der opfylder betingelserne for at modtage grundsats, vil også kunne modtage en forhøjet sats, når de opfylder det særlige beskæftigelseskrav. Dvs. de har haft ordinær beskæftigelse i 2,5 år inden for de seneste 10 år. Beskæftigelseskravet anses for opfyldt, hvis den unge tidligere, eller ved indtræden i kontanthjælpssystemet har opfyldt beskæftigelseskravet. Borgere skal kun opholde beskæftigelseskravet én gang.

Derudover er der *en sats for hjemmeboende* unge under 30 år (2.925 kr. pr. måned), der bor hos en eller begge forældre. Satsen ydes uanset om de unge opfylder opholds- og beskæftigelseskravene. Satsen svarer til gældende sats for borgere, der modtager SHO-ydelse til hjemmeboende.

Afskaffelse af særordninger

En række særordninger afskaffes: Kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen, aktivitetstillægget, barsletillægget, særlig støtte for kontanthjælpsmodtagere jf. LAS § 34, danskbonus til modtagere af SHO-ydelse samt det særlige tillæg til unge under 30 år med dokumenteret psykisk lidelse.

Nye målrettede tillæg til bestemte grupper

De nye satser hhv. mindstesatsen, grundsatsen, den forhøjede sats samt satsen for hjemmeboende suppleres af en række nye målrettede tillæg:

- Der indføres et nyt børnetillæg til begge forældre i kontanthjælpssystemet (2.784 kr. pr. måned) med forsørgerpligt over for ét eller flere børn under 18 år. Tillægget er uafhængig af: Forældrenes sats, antal børn og om barnet bor hos den enkelte. Retten til tillægget er betinget af, at børnene opholder sig her i riget. Dette gælder dog ikke for EU/EØS-borgere i det omfang, disse efter EU-retten er berettigede til hjælpen.
- Tillæg til enlige -forsørgere og ikke-forsørgere
Der ydes et forsørgertillæg til enlige forsørgere, som modtager grundsats eller mindstesats (1.638 kr. pr. måned), som har barnet boende hos sig i hjemmet (barnets folkeregisteradresse). Samtidig ydes et tillæg til enlige uden børn (1.094 kr. pr. måned), der modtager grundsats eller forhøjets sats.
- Særligt ungetillæg til unge under 30 år
Der indføres et nyt ungetillæg målrettet unge i alderen 18-29 år, som har udfordringer, der rækker ud over ledighed. Målgruppen er:
 - Unge under 30 år med grundsats (S.U-niveau)
 - Unge der modtager kontanthjælp under forrevalidering, hvis betingelserne for ret til det særlige ungetillæg i øvrigt er opfyldt.
 - Unge under 30 år, som opfylder opholds- og beskæftigelseskravene, eller som ikke er omfattet af kravene, og som modtager sats om hjemmeboende.

Unge, der modtager mindstesats (tidligere SHO-ydelse), og unge, der modtager sats som hjemmeboende, og som er omfattet af opholds- og beskæftigelseskravene, men ikke opfylder disse, har ikke ret til det særlige ungetillæg. Det svarer til gældende regler, hvor unge, der modtager SHO-ydelse, ikke har ret til aktivitetstillæg. Det indebærer endvidere, at borgere, der modtager den forhøjede kontanthjælpssats, ikke har ret til et særligt ungetillæg. Det gælder fx unge ml. 25-29 år, som har haft 2,5 års beskæftigelse inden for en tiårig periode.

Niveauet for tillægget afhænger af den unges alder og forsørgerstatus:

- Unge under 25 år, der ikke har forsørgerpligt, kan få et tillæg på 1.036 kr. om måneden
- Unge ml. 25-29-årige og forsørgere under 30 år, der modtager børnetillæg, kan få et tillæg på 2.590 kr. om måneden. Det gælder også unge med forsørgerligt/eller som ville have forsøgt barnet i hjemmet, hvis det ikke var anbragt uden for hjemmet.

Tillægget ydes fra det tidspunkt, hvor en ung er visiteret aktivtetsparat – dvs. enten fra den tredje måned eller ved første jobsamtale efter senest en uge).

Unge, der er visiteret aktivitetssparate for juni 2025 eller før, vil få ret til det særlige ungetillæg fra den 1. juli 2025, medmindre de omvisiteres fra juli 2025. Tilsvarende gælder for borgere, der modtager kontanthjælp som forrevalidender.

Midlertidigt tilpasningstillæg til unge under 30 år

Afskaffelsen af det nuværende aktivitetstillæg samt satsen til unge med bestemte psykiske lidelser vil medføre, at der er unge, som vil opleve en ydelsesnedgang på mindst 2.000 kr. om måneden ved overgangen til det nye kontanthjælpssystem. Af den årsag indføres et midlertidigt tilpasningstillæg på 2.000 kr. pr. måned for at lette overgangen til det nye system. Det vil være satsen for den samlede hjælp på udbetalingstidspunktet i juli 2025, der ligger til brug for vurderingen af, hvorvidt en person er omfattet af personkredsen. Tilpasningstillægget ydes i en midlertidig periode fra og med den 1. juli 2025 til og med den 30. juni 2027.

Målgruppen afgrænses på baggrund af satsindplacering, og ikke på baggrund af en beregnet ydelsesnedgang. Nye borgere efter 1. juli 2025 vil ikke kunne modtage tilpasningstillægget. Dvs., borgere, der tilgår kontanthjælpssystemet efter de nye reglers virkningstidspunkt og inden for de to år, hvor tillægget ydes, vil ikke kunne modtage tillægget. Hvis en borger skifter civilstand mv./forsørgerstatus eller visitationskategori fra juni til juli 2025 og ændrer ydelsesniveau, vil borgeren ikke have ret til et midlertidigt tilpasningstillæg.

Borgere, som kan modtage tilpasningstillægget, vil ikke miste retten til tillægget, hvis de overgår til beskæftigelse og returnerer til kontanthjælpssystemet inden for de to år, hvor tillægget ydes. Dvs., borgere, der tidligere har modtaget tillægget, vil igen være berettiget, hvis de indtræder i kontanthjælpssystemet på ny.

Nyt fritidstillæg til børn

Forældre i kontanthjælpssystemet, der modtager mindstesats, grundsats eller forhøjet sats, får ret til et fritidstillæg til børnenes deltagelse i fritidstilbud (fx sportsaktiviteter og udstyr/beklædning mv.), kulturtilbud (fx biograf, teater, museum), sociale/faglige arrangementer i forbindelse med skole-, dag- og fritidstilbud, udstyr til uddannelse (fx skoletaske computer mv.).

Fritidstillægget udbetales første gang for den måned, der følger efter den måned, hvor en borger har haft ret til kontanthjælp i tre sammenhængende måneder. Opfylder begge forældre betingelserne for retten til et fritidstillæg for et barn, udbetales tillægget til den forældre, der i CPR er registreret i det felt, der betegnes "mor/far". Retten fortsætter i tre måneder efter ophør af kontanthjælpen medmindre borgeren overgår til at modtage en anden offentlig forsørgelsesydelse efter LAS.

Tillægget, som er skattefrit, er på 450 kr. pr. barn pr. måned. Tillægget ydestil max tre børn pr. familie. Enlige forsørgere reduceres med 112,50 kr. pr. barn pr. måned (svarende til ¼ af det fulde fritidstillæg), da de fortsat vil kunne modtage børnetilskud. Borgere, der modtager hjælp efter §

27a i LAS (supplement til brøkpension) vil ikke få ret til et fritidstillæg, da hovedydelse er pensionen og ikke kontanthjælpen.

Borgere, der modtager andre ydelser efter LAS samt ydelser efter LAB vil ikke få ret til fritidstillæg. Det gælder bl.a. borgere, der i forbindelse med aktivering ansættes i løntilskud.

Udbetaling, dokumentation, ophør og tilsyn med fritidstillægget

Borger, der modtager fritidstillæg, skal dokumentere, at en tredjedel af det udbetalte beløb er anvendt til formålet. Dokumentationen skal første gang indgives til kommunen, når borgeren har modtaget tillægget i 3 sammenhængende måneder, og herefter hver 3 måned med udbetalt fritidstillæg.

Borgerne skal som dokumentation for de afholdte udgifter indgive kvitteringer for køb foretaget i registrerede butikker, foreninger eller virksomheder i den forudgående dokumentationsperiode. Kvitteringerne skal indeholde oplysninger om:

- 1) Navnet på virksomheden, der sælger produktet eller ydelsen.
- 2) Navn på produkt eller ydelser, der sælges.
- 3) Prisen for produkt eller ydelse.
- 4) Dato for betaling.

Købet skal være foretaget i en butik, forening eller virksomhed, som er registreret i det Centrale Virksomhedsregister (CVR).

Udgifter, som dækker betaling for en længere periode fremadrettet, fx årskontingenter til en sportsaktivitet, kan bruges som dokumentation for en afholdt udgift i flere dokumentationsperioder.

Der vil blive udviklet en digital selvbetjeningsløsning, hvor borgerne kan uploade dokumentationen. Det vil også være muligt at indlevere dokumentationen til kommunen fysisk. Indsendes der ikke dokumentation, skal kommunen træffe afgørelse om ophør af retten til fritidstillægget.

Kommunen skal alene ved stikprøvekontrol undersøge, om den indsendte dokumentation for afholdte udgifter er fyldestgørende og inden for formålet for fritidstillægget. Kommunen tilrettelægger selv afviklingen af stikprøvekontrollen.

Rettighedsbaseret hjælp til medicin

Der indføres en ret til at få dækket egenbetalingen ved køb af tilskudsberettiget medicin for borgere i kontanthjælpssystemet, der har modtaget kontanthjælp i min. 12 måneder ud af de seneste 18 måneder. Samme ret vil gælde for børn, som bor hos den forældre, der modtager kontanthjælp. For børn under 18 år gælder retten fra første dag, hvor forælderen er berettiget til kontanthjælp.

Borgerne skal ikke selv ansøge om at modtage hjælp til medicin. Dækningen ydes direkte på apoteket. Kommunen skal indberette oplysningen til Det Centrale Tilskuds Register (CTR).

Hjælpen er subsidiær ift. tilskud efter sundhedsloven. Dækningen af nødvendige merudgifter efter SEL og barnets lov vil være subsidiær ift. medicintilskuddet.

Der ydes alene hjælp svarende til prisen på det billigste lægemiddel. Borgere kan derfor have en egenbetaling.

Supplerende kontanthjælp til feriegodtgørelsen

Borgere, der via ordinært arbejde har optjent ret til ferie med feriegodtgørelse, får ret til at holde ferie med supplerende kontanthjælp de feriedage, hvor den optjente feriegodtgørelse udgør et mindre beløb end forsørgelsesydelsen pr. dag. Dermed sikres det, at borgere, der har få løntimer pr. måned, ikke vil kunne modtage et mindre beløb pr. dag i feriegodtgørelse, end hvis de alene havde modtaget kontanthjælp.

Øvrige initiativer

Ensartet ferierettigheder – ret til ferie for kontanthjælpsmodtagere på mindstesats

Alle borgere i kontanthjælpssystemet (inkl. borgere på den nye mindstesats) får mulighed for at afholde fire ugers ferie, når de har modtaget kontanthjælp i 12 sammenhængende måneder. I dag er det kun borgere, der modtager kontant- eller uddannelseshjælp, der har ret til ferie med ydelser. Borgere, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse, har ikke denne ret til ferie.

Et nyt boligstøtteloft

Der indføres et loft over, hvor meget borgere i kontanthjælpssystemet kan modtage i boligstøtte. Boligstøtteloftet vil ligge på 363 kr. om måneden og vil alene gælde samlevende og ægtefæller på den nye forhøjede sats uanset forsørgerstatus. Loftet er bl.a. fastsat ud fra et pejlemærke om, at kontanthjælpsmodtagere skal have en gevinst på minimum 2.500 kr. om måneden ved at tage et job på lavtlønsområdet. Det nye boligstøtteloft skal sikre, at det ikke bliver muligt for borgerne at modtage ydelser i ubegrænset omfang.

Ny afklaringsret for aktivitetsparate fyldt 30 år med genvurdering hver andet år

Kommunerne får pligt til at afklare alle aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere fyldt 30 år (udenfor integrationsloven samt udenfor arbejdspligten), når de har modtaget kontanthjælp i en sammenhængende periode på to år. Borgerens sag skal genvurderes hvert andet år. Afklaringen skal bestå i en vurdering af:

- om sagen skal behandles på rehabiliteringsteamet med henblik på at vurdere, om borgeren er i målgruppen for ressourceforløb, fleksjob og førtidspension, eller
- om borgeren fortsat skal være i kontanthjælpssystemet, samt hvilke konkrete indsatser, der vil kunne iværksættes, for at understøtte, at borgeren bliver en del af arbejdsmarkedet.

Det vil være op til den enkelte kommune at tilrettelægge rammerne for afklaringen, herunder at vurdere behovet for at inddrage andre fagligheder fx fra social, sundheds-, misbrugs- eller familieområdet. Kommunen vil ikke skulle foretage særskilt registreringer i forbindelse med vurderingen.

Kommunernes pligt til at afklare borgerne skal indføres over en toårig periode. Det betyder, at kommunerne vil skulle have implementeret pligten til at afklare borgeren senest den 1. juli 2027.

Det bemærkes, at det i aftalen om reformen af beskæftigelsesindsatsen af april 2025 fremgår, at afklaringen gøres årlig og udvides til at omfatte en bredere målgruppe.

Afskaffelse af kontanthjælpsmodtagers adgang til særlig støtte

Særlig støtte for borgere i kontanthjælpssystemet afskaffes pr. 1. juli 2025. Den særlige støtte er en hjælp til borgere, som har været ude for ændringer i deres personlige forhold, og som har så høje boligudgifter og/eller mange børn, at de med deres nuværende indtægter ikke kan forventes selv at kunne betale alle deres boligudgifter.

Den særlige støtte bliver i dag som udgangspunkt beregnet som forskellen mellem, hvad borgeren antages selv at kunne betale i boligudgifter (grænsebeløb) og borgerens nettoboligudgifter.

Særlig støtte vil fortsat kunne udbetalings til borgere i ressourceforløb, borgere i jobafklaringsforløb, revalideringsydelse og ledighedsydelse samt a-dagpengemodtagere samt sygedagpenge.

Opgaven vedr. udbetaling af særlig støtte flyttes fra Udbetaling Danmark tilbage til kommunerne. Udbetaling Danmark skal levere oplysninger om boligstøtte til kommunerne til brug for beregning af den særlige støtte.

Det bemærkes, at det i aftalen om reformen af beskæftigelsesindsatsen af april 2025 fremgår, at særlig støtte udfases over tre år for øvrige målgrupper, der har adgang til ydelsen pr. 1. januar 2026.

Lempeligere fradrag for arbejdsindkomster

Der indføres et nyt indkomstfradrag for lønindtægter for alle kontanthjælpsmodtagere og deres ægtefæller, der har til formål at øge borgernes incitamenter til småjob.

Det nye indkomstfradrag, som erstatter det gældende timefradrag, betyder, at borgere i kontanthjælpssystemet og deres evt. ægtefæller, der modtager den nye mindstesats eller den nye grundsats, får et fribeløb på 5.200 kr. om måneden. Borgere på disse satser vil dermed kunne arbejde nogle timer om ugen og beholde hver en tjent krone op til 5.200 kr. pr. måned, uden at det påvirker deres forsørgelsesydelse. Borgere, der modtager den forhøjede sats, vil få et fribeløb på 2.600 kr. om måneden.

Når indkomstfradraget er opbrugt, fradrages herefter 65 pct. af arbejdsindkomsten i forsørgelsesydelsen. Når summen af arbejdsindkomst og

forsørgelsesydelse tilsammen udgør hhv. 100 pct. eller 85 pct. af den maksimale dagpengesats (afhængig af satsniveauet) eller mere, vil arbejdsindkomsten blive fradraget krone for krone. Disse grænser skal understøtte, at der er en gevinst ved at tage fuldtidsarbejde på lavtlønsområdet frem for at modtage hjælp i kontanthjælpssystemet.

Borgere, der modtager kontanthjælp med sats som hjemmeboende, vil ikke have et fribeløb. For disse borgere skal kommunerne fradrage 65 pct. af arbejdsindkomsten i kontanthjælpen.

Fribeløbet er individuelt, og et uudnyttet fribeløb kan ikke overføres mellem ægtefæller.

Sammenhængen ml. det nye indkomstfradrag og det sociale frikort

De kontanthjælpsmodtagere, der har et socialt frikort og en arbejdsindkomst, der ligger udover det skattefrie fribeløb på det sociale frikort, vil både få glæde af det nye indkomstfradrag på enten 2.600 eller 5.200 kr. pr. måned samt fribeløbet på de 42.766 kr. pr. år. (2025-niveau)

De borgere, der er i målgruppen for socialt frikort, men som endnu ikke har ansøgt om frikortet, kan afskæres fra at få et socialt frikort, hvis de har ordinære løntimer, der beløber sig til mere end 10.692 kr. pr. år. (2025-niveau).

For udsatte borgere i kontanthjælpssystemet, der ikke er i målgruppen for et socialt frikort, fx SHO-ydelsesborgere, der ikke opfylder opholdskravet for kontant- eller uddannelseshjælp, vil det nye indkomstfradrag - samt den nye ret til at holde ferie med supplerende hjælp - især betyde et større økonomisk incitament til lønnede timer.

Introduktionsprogram

Selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven ændres til "introduktionsprogrammet".

Ikrafttrædelse

Loven trådte i kraft den 1. januar 2025 og har virkning fra den 1. juli 2025.

Kommunen skal i perioden fra 1. januar 2025 til 30 juli 2025 træffe afgørelse om, hvilken sats en borger der modtager SHO-ydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i perioden, skal modtage fra den 1. juli 2025. Borgere, der modtager en forsørgelsesydelse i kontanthjælpssystemet i perioden 1. jan til 31. marts 2025, skal afgørelsen træffes senest den 31. marts 2025. Borgere, der modtager en forsørgelsesydelse i kontanthjælpsperiode i perioden 1. april til 30. juni 2025, skal afgørelsen træffes hurtigst muligt og senest den 30. juni 2025. Kommunen skal også træffe afgørelse, om den pågældende vil have ret til følgende tillæg jf. LAS § 17-20 dvs. børnetillæg, tillæg til enlige, ungetillæg, midlertidigt tilpasningstillæg.

Den nye statsstruktur og tillæg er først fuld indfaset i 2026.

Overgangsbestemmelser (udvalgte)

225-timersreglen afskaffes

Reglerne om kommunernes pligt til ved varslingsbrev at vejlede ægtepar eller ugifte om at hjælpen kan bortfalde eller blive nedsat som følge af 225-timersreglen finder ikke anvendelse i perioden fra 1. januar til og med den 30. juni 2025.

Borgere, som har fået nedsat ydelsen, eller hvor ydelsen er bortfaldet før 1. juli 2025 som følge af 225-timersreglen, skal fra den 1. juli 2025, hvor reformen får virkning, have den fuld hjælp igen/eller hjælpen skal genoptages igen, uden at borgeren betragtes som nyansøger af hjælp.

Udvalgte konsekvensændringer i LAS som følge af reformen

Tilpasning af sanktionssatserne

Den eksisterende model med fire sanktionssatser og fire ydelsesintervaller videreføres i nyt kontanthjælpssystem tilpasset de nye kontanthjælpssatser og tillæg.

Bidrag til obligatorisk pension

Der skal indbetales bidrag til obligatorisk pension for kontanthjælpsmodtagere, der modtager grundsats, forhøjet sats eller sats for hjemmeboende. Bidraget til den obligatoriske pension skal som hidtil ikke fradrages i ydelsen. Der vil for personer, der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravene, som hidtil ikke skulle indbetalt bidrag til obligatorisk pension.

Puljer

Følgeordningen til børns deltagelse i fritidsaktiviteter fra 1. juli 2025 og i årene frem.

Flere unge skal med” Pulje, som løber fra 2025-2028, til en helhedsorienteret Flere unge skal med-indsats for aktivitetsparate unge, der modtager kontanthjælp på den nye grundsats (SU-niveau + tilpasningsydelse i 2 år i en overgangsperiode). Formålet med indsatsen er, at flere udsatte unge får fodfæste på arbejdsmarkedet eller starter på en uddannelse.

Reserve til udsatte unge: Der er afsat en reserve, der kan finansiere indsats, der kan hjælpe bl.a. udsatte unge og unge med psykiske udfordringer.

Evaluerings

Det lempeligere indkomstfradrag og fritidstillægget vil blive evalueret, hvortil der samlet er afsat 1,1 mio. kr. i hhv. 2026 og 2027.